

**Таврійський державний
агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного**

**НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА**

СТОЛИЦІ УКРАЇНИ. ПОДОРОЖ КРІЗЬ ІСТОРІЮ

**тематична бесіда
з мультимедійним супроводом**

**Таврійський державний агротехнологічний
університет
Наукова бібліотека**

**СТОЛИЦІ УКРАЇНИ.
ПОДОРОЖ
КРІЗЬ ІСТОРІЮ**

тематична бесіда з мультимедійним супроводом

Запоріжжя - 2025

УДК

Укладачі: Н. Г. Ломейко

Столиці України. Подорож крізь історію: тематична
бесіда з мультимедійним супроводом / ТДАТУ : наукова
бібліотека; уклад.: Н. Г. Ломейко, О. М. Білоцька; відп. за
вип. Н. Г. Ломейко. – Запоріжжя, 2025. – 28 с.

*«Пізнай свій край... себе, свій рід, свій народ,
свою землю – і ти побачиш шлях у життя»*
Григорій Сковорода

Україна – земля героїки, легенд і величної історії.

Вона чарує мальовничими красвидами, зберігає незліченні пам'ятки, а кожен її куточок сповнений духом минулих епох. Лицарська слава наших предків живе у віках завдяки живим свідкам минулого – історичним містам і селам. Колись вони були столицями, резиденціями князів, центрами урядів, осередками визвольних повстань, а сьогодні несуть у собі потужну енергетику національної пам'яті.

Ці населені пункти – не просто географічні точки на мапі. Вони є багатогарбовими соціокультурними організаціями, які зберігають у своїх вулицях, каменях і легендах відлуння століть. У кожного з них – своя історія, своя міфологія, свої архетипи. Історична спадщина може і має стати фундаментом туристичної привабливості, а пам'ять про велич минулого – джерелом національної гордості.

Сьогодні важливо повернути цим місцям їхню славетну ідентичність, пробудити у сучасних мешканцях відчуття причетності до великої історії українського державотворення.

Через призму часу ми вирушаємо у віртуальну мандрівку містами, які в різні історичні періоди ставали столицями України.

Деякі з них – як Київ чи козацькі резиденції – зберігали цей статус роками, інші – лише кілька днів, як, наприклад, закарпатський Хуст. Але всі вони залишили незабутній слід в історії нашої країни.

КИЇВ – ПЕРША СТОЛИЦЯ УКРАЇНИ

Згідно з літописом, Київ став столицею Руської держави у 882 році. Його велич і значення закарбувалися в назві «Матір міст руських». У той час це було могутнє місто з понад 50 тисячами мешканців, політичний, духовний і культурний центр Давньої Русі.

Цей статус Київ зберіг до 1240 року, коли місто було зруйноване внаслідок монгольської навали. Оборonoю керував воєвода Дмитро – призначенець Данила Галицького, справжній герой оборони, ім'я якого часто залишається в тіні відомих князів.

Після погрому Київ перетворився на «місто мертвих» – саме так описували його іноземні очевидці. Проте навіть у руїнах місто не втратило свою душу: уцілів Софійський собор, імовірно, через свою красу або релігійне значення – адже монголи проявляли толерантність до вірувань завойованих народів.

Упродовж кількох століть Київ утратив провідне політичне значення. Лише у 1917 році він знову постає як столиця – тепер уже Української Народної Республіки. До 1919 року Київ лишався епіцентром визвольної боротьби.

Із 1991 року, після проголошення незалежності, Київ офіційно стає столицею сучасної України.

Втім, велич Києва ніколи не згасала повністю – її й сьогодні можна відчутти, прогулюючись біля Софійського собору, Києво-Печерської лаври чи стоячи перед Золотими воротами.

ГАЛИЧ

Після монгольського погрому новим осередком політичного й духовного життя став Галич. За правління короля Данила Романовича місто перетворилось на важливий центр, куди прямували посли й купці з усієї Європи. Саме тут формувалася ідея української

державності в західному регіоні як частина великої історії нашого народу.

ЛЬВІВ

Місто Львів має щонайменше **три статуси столиці**.

Львів – одне з головних міст України із статусом **культурної столиці**. Але ще 1256 року він був **столицею Галицько-Волинського князівства**, а з 1775 року – **столицею Королівства Галичини**. Після розпаду Австро-Угорщини Львів був **столицею ЗУНР**. У ньому збереглося стільки пам'яток архітектури, що частина міста під охороною ЮНЕСКО.

Король Данило заснував **Львів** на честь свого сина Лева. Уперше Львів згадується в літописах 1256 року – цю дату вважають офіційним роком заснування міста. Данило вибрав для нового міста вигідне розташування в передгір'ї Карпат, яке було легко захищати. Після смерті короля його син Лев зробив Львів столицею Галицько- Волинського князівства.

У 1340 році Львів переходить під контроль Польського королівства, а після поділу Речі Посполитої в 1772 році опиняється у складі Австро-Угорської імперії.

Після розпаду Австро-Угорщини 1 листопада 1918 року у Львові відбулося Листопадове повстання, внаслідок якого українці захопили владу в місті, і Львів став столицею Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР). Визначну роль у цих подіях відіграв Народний дім – центр українського культурного та політичного життя. Тут діяли товариства, бібліотека, гімназія, театр, а згодом книгарня та антикваріат.

У 2009 році Львову офіційно надали звання Культурної столиці України. Це визнання підкреслило вагомий внесок міста у розвиток українського мистецтва, освіти, літератури, театру та музики. Львів відомий як місто

фестивалів, книгарень і кави.

Одна з архітектурних перлин Львова – Львівський національний академічний театр опери та балету імені Соломії Крушельницької, що розташований у центрі міста, на проспекті Свободи.

Зі своїм розкішним фасадом у стилі неоренесансу та багатим інтер'єром він є символом театрального мистецтва і навіть зображений на купюрі номіналом 20 гривень. У різні роки тут виступали відомі оперні співаки та диригенти світового рівня.

Вартий уваги також палац графів Потоцьких, прикрашений рельєфами, ліпниною, настінним живописом і вітражами. За часів Австро-Угорщини та Польщі тут проходили урочисті прийоми, бали та виставки. Сьогодні палац є частиною Львівської національної галереї мистецтв і слугує місцем для проведення культурних заходів.

Львів відомий своєю духовною спадщиною. Серед численних храмів вирізняється церква святих Ольги і Єлизавети, збудована на початку XX століття в стилі неоготики. Її шпиль домінують над навколишнім простором, вітаючи гостей міста з боку залізничного вокзалу.

Греко-католицький собор святого Юра – головна святиня УГКЦ і одна з архітектурних домінант Львова. Розташований на високому пагорбі, собор є не лише окрасою міста, а й символом незламного українського духу.

Львів – це місто, де кожна вулиця дихає історією. Це не просто культурна столиця, а справжній музей під відкритим небом, де минуле й сучасність переплітаються в унікальній атмосфері української ідентичності.

СТАНІСЛАВОВ (НИНІ ІВАНО-ФРАНКІВСЬК)

У 1919 році, після втрати Львова, столицю Західноукраїнської Народної Республіки тимчасово перенесли до **Станіславова (нині Івано-Франківськ)**.

Місто стало новим осередком політичного, адміністративного та дипломатичного життя ЗУНР у складних умовах війни. Саме тут зосередилася боротьба за збереження української державності на західноукраїнських землях.

Хоча Станіславів був офіційно лише тимчасовою столицею, його роль у діяльності ЗУНР була дуже значущою. Саме тут зосереджувалась діяльність уряду та національної ради, а також тут відбувались важливі події, які визначали подальшу долю Західної України.

У Станіславові було прийнято багато важливих законів ЗУНР, таких як закони про мови, шкільництво, громадянство, земельну реформу.

Саме тут Українська Національна Рада схвалила закон про злуку ЗУНР з УНР в одну Українську Народну Республіку.

В Івано-Франківську й досі збереглася будівля, де засідав уряд ЗУНР – колишній готель «Австрія», нині відомий як готель «Дністер». Ця споруда є пам'яткою архітектури та вагомим історичним символом міста.

Станіславів в цей період відвідували визначні українські громадсько-політичні діячі і письменники: перший президент УНР, видатний український історик М. Грушевський, голова Директорії В. Винниченко, головний отаман Симон Петлюра, Євген Коновалець.

ВІННИЦЯ – ТИМЧАСОВА СТОЛИЦЯ УНР

У період об'єднання з Західноукраїнською Народною Республікою та в умовах загроз для української державності уряд УНР перемістився до Вінниці, яка стала тимчасовою столицею. Саме тут зосередилося політичне життя молодії республіки.

У місті велися активні законодавчі процеси: ухвалювалися акти про земельну реформу, розвиток освіти, науки та зміцнення державного устрою. Тимчасовою резиденцією уряду став готель «Савой», де працювали керівники Директорії – зокрема Володимир Винниченко та Симон Петлюра. У цих стінах щодня проходили наради, велися дипломатичні перемовини, приймалися високопоставлені гості та підписувалися важливі державні документи.

Сьогодні Вінниця – сучасне європейське місто з багатою історією. Однією з її найвизначніших пам'яток є Національний музей-садиба Миколи Івановича Пирогова. Саме тут, у маєтку «Вишня», він провів останні 20 років життя. Видатний хірург, вчений і педагог, Пирогов став основоположником військової хірургії та натхненником створення Товариства Червоного Хреста.

ГІРСЬКА СТОЛИЦЯ – ЯСІНЯ

В історії України була й гірська столиця – Ясіня. (Закарпаття). У 1918 році на Рахівщині постала Гуцульська Республіка, і саме карпатське село Ясіня стало її столицею. Хоча ця республіка проіснувала недовго, Ясіня залишилася в історії як символ волі та прагнення до незалежності навіть у найвіддаленіших гірських куточках України.

Сьогодні Ясіня – мальовниче селище в самому серці Карпат, відоме як ворота до гірськолижного курорту Драгобрат. Воно приваблює туристів своїми краєвидами, гуцульськими традиціями та атмосферою справжньої гірської автентики. Попри спокійний ритм, Ясіня зберігає пам'ять про свою унікальну сторінку в історії українського державотворення.

Згодом новим центром національного життя на Закарпатті став Хуст. Цей регіон виявився багатим на «столиці», адже саме в Хусті 15 березня 1939 року було проголошено незалежність Карпатської України.

У центрі міста збереглася історична будівля, де засідав Сейм – аналог сучасної Верховної Ради. Нині це приміщення Хустської міської ради. Президентом молодої держави став Августин Волошин. Було прийнято назву – Карпатська Україна, визначено державну мову – українську, а гербом обрано тризуб.

Сьогодні ми сприймаємо Ясіня та Хуст як культурні перлини Закарпаття, проте за їхнім спокійним виглядом прихована глибока історія боротьби, державності й національної гідності. Це історія, яку варто пам'ятати, вивчати й шанувати.

ЧИГИРИН - КОЗАЦЬКА СТОЛИЦЯ

У вирі Національно-визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького саме це місто стало першою столицею новоутвореної української козацької держави – Гетьманщини часів Богдана Хмельницького, який був похований у сусідньому селі Суботіві

Чигирин було гетьманською резиденцією з 1648 по 1712 роки. У цей період у Чигирині розташовувалась резиденція гетьманів Богдана Хмельницького, Івана Виговського, Юрія Хмельницького, Павла Тетері та Петра Дорошенка. Фактично, Чигирин був столицею Гетьманської України.

Місто відігравало роль політичного й військового центру періоду розквіту козацької державності.

Чигирин став символом української автономії та самоврядування.

В часи Хмельницького Чигиринський замок знову перебудували. Його укріпили бастионами й рavelінами (фортифікаційні споруди - ред.). Замок став одним із найміцніших на території України.

За часів Хмельницького Чигирин був одним із найбільших міст України. Тут мешкало понад 50 тисяч осіб, розміщувалися державна і військова адміністрації, стояла гетьманська резиденція та палац, який почали відбудовувати в 2005-му році.

Після смерті Богдана цей двір служив резиденцією для наступних гетьманів – Івана Виговського, Юрія Хмельницького та Петра Дорошенка. Але у 1678 році резиденція, як і увесь Чигирин, була зруйнована турецько-татарською армією.

БАТУРИН - СТОЛИЦЯ ЛІВОБЕРЕЖНОЇ ГЕТЬМАНЩИНИ

Згодом гетьманською столицею став Батурин (Чернігівщина) – столиця лівобережної Гетьманщини (1669–1704, 1751–1764). Поняття столиці за часів гетьманства було дуже розмите і часто означало резиденцію самого гетьмана. Зокрема Іван Мазепа обрав собі за столицю Батурин.

З 1669 року він перетворився на головну резиденцію гетьманів Лівобережної України – Дем'яна Ігнатовича, Івана Самойловича, Івана Мазепи, Пилипа Орлика, Кирила Розумовського.

На світлинах ви бачите реконструйовану дерев'яну фортецю – резиденцію Івана Мазепи. Сьогодні вона є частиною Національного історико-культурного заповідника «Гетьманська столиця».

Саме в Батурині вирішувалась доля козацької держави в один із найтрагічніших і водночас переломних періодів її існування.

Серед унікальних пам'яток міста – будинок генерального судді Василя Кочубея, зразок українського бароко XVII століття. Після сумнозвісних подій війни зі шведами і Полтавської битви, місто було зруйноване військами Петра I. Із цілого міста вцілів тільки будинок генерального судді Кочубея. Він пережив Батуринську трагедію 1708 року і є єдиною спорудою того часу, що збереглася донині.

А палац Кирила Розумовського, збудований для останнього гетьмана, сьогодні постає величним символом гетьманської слави та головною архітектурною окрасою Батурина. Палац реставровано й відкрито для відвідувачів.

Ці архітектурні перлини засвідчують величну історію Батурина як гетьманської столиці та важливого культурного осередку України.

ГЛУХІВ (СУМЩИНА) - ОСТАННЯ СТОЛИЦЯ ГЕТЬМАНЩИНИ

Після зруйнування Батурина московськими військами саме Глухів стало новим адміністративним і культурним центром Гетьманщини.

До кордону з Московщиною - всього 10 кілометрів. Навколо - непрохідні ліси і болота. Саме звідси і назва, яка походить від "глушини".

Глухів був столицею Гетьманщини в період з 1708 по 1764 рік. У цей час місто стало резиденцією українських гетьманів, таких як Іван Скоропадський, Павло Полуботок, Данило Апостол та Кирило Розумовський. Також Глухів був адміністративним центром Малоросійської губернії з 1765 по 1773 роки.

Місто стало центром культурного життя – про музичні обдарування місцевих жителів слава пішла далеко світом. Тут діяли школи, друкарні, духовні осередки.

Цей період – «Глухівський період». був фактично завершенням української державності, після чого залишки української автономії були остаточно знищені і Глухів став адміністративним центр Малоросійської губернії.

Проте, саме на "Глухівський період Гетьманщини" припадає „золота доба“ українського барокового мистецтва, у тому числі і розвиток українського (козацького, мазепинського) бароко - неповторного архітектурного стилю, який як не жоден інший ідентифікує українську націю.

В самому Глухові зберіглося безліч пам'яток минулих століть. Столичне минуле відчувається досі в історичних пам'ятках: **Миколаївська церква** – одна з архітектурних перлин доби; **Київська брама**, яка виконувала функції оборонної споруди та митного пункту – своєрідної прикордонної застави, де перевіряли документи подорожніх.

БАХЧИСАРАЙ – СЕРЦЕ КРИМСЬКОГО ХАНСТВА

Після подорожі сторінками історії гетьманських столиць на Лівобережжі ми вирушаємо ще далі на південь – до Криму.

Серед мальовничих кримських гір розкинувся Бахчисарай – місто, яке століттями було серцем могутньої держави, Кримського ханства. Його історія тісно переплетена з долею України, а східний колорит зберігся тут і донині.

Протягом понад 250 років Бахчисарай був політичним, культурним і духовним центром мусульманського Криму. Справжньою перлиною міста є Ханський палац – резиденція кримських ханів династії Гераїв, збудована у XVI столітті. Це унікальний зразок ісламської архітектури, прикрашений витонченими мозаїками, фресками та фонтанами.

У 1783 році, після анексії Криму Російською імперією, Кримське ханство припинило своє існування. Бахчисарай втратив політичне значення, однак залишився безцінною історико-культурною спадщиною, що й сьогодні розповідає про велич колишньої кримськотатарської держави.

ГУЛЯЙПОЛЕ - СЕРЦЕ АНАРХІСТСЬКОГО РУХУ

Від Бахчисарая – мусульманської столиці Кримського ханства – мандруємо до самісінького серця анархістського руху, в Гуляй-Поле. У 1918–1921 роках це місто стало центром так званої «Вільної території» – унікального соціального експерименту під проводом Нестора Махна.

Ця територія охоплювала частини сучасних Запорізької, Донецької та Дніпропетровської областей. Основною ідеєю руху було самоврядування без централізованої державної влади: селяни й робітники

організовували своє життя через ради, комітети, загальні збори.

Центром цього руху стало рідне місто Махна – Гуляй-Поле. Тут діяли анархістські ради, працювали школи, лікарні, друкарні – все це існувало без офіційної вертикалі влади.

Символом анархістського руху був чорний прапор. На ньому часто з'являлись гасла:

- «Воля або смерть»;
- «Смерть усім, хто заважає трудящому народу»;
- «Влада – народу, земля – селянам, фабрики – робітникам».

Цей прапор був не лише знаком спротиву – він уособлював ідею абсолютної свободи.

До повномасштабного вторгнення в Гуляй-Полі діяв музей Нестора Махна, де зберігалися особисті речі, документи, зброя, що розкривали постать лідера та епоху.

У 2019 році в будинку його брата відкрили музей-садибу, який, на жаль, було знищено внаслідок російського обстрілу у 2024 році.

ІНДУСТРІАЛЬНИЙ ЦЕНТР – ХАРКІВ

Після періоду столиці «Вільної території», ми переносимось до нової епохи – радянської доби, коли столиця України була перенесена до одного з найпотужніших індустріальних центрів – Харкова. У цей період місто стало адміністративним, політичним та культурним центром радянської України.

Це час масштабної індустріалізації та культурної революції, який відзначився значними досягненнями в науці та мистецтві. У Харкові протягом певного часу мешкали три нобелівські лауреати: біолог Ілля Мечников, економіст Саймон Кузнець, фізик Лев Ландау.

Саме в цей час Харків перетворюється на місто авангардної архітектури. Головною архітектурною перлиною цього періоду є Держпром (Будинок державної промисловості), збудований у 1925-1928 роках. Це був один із перших хмарочосів Європи і символ радянського модернізму та індустріальної могутності. Держпром залишається символом Харкова й сьогодні. На жаль, у 2024 році площа Свободи, де розташований Держпром, зазнала чергового обстрілу з боку російських військ.

Ще одним важливим символом Харкова цього періоду є житловий будинок «Слово», що став частиною епохи українського культурного ренесансу 1920-х років та водночас свідком трагедії «Розстріляного Відродження».

У 1920-30-х роках Харків був столицею українського Відродження: тут працювали митці, як-от Микола Хвильовий, Лесь Курбас, Микола Куліш, Павло Тичина та інші. Саме в цей час видавалися найвпливовіші українські літературні журнали, діяли театри, знімали фільми. Харків став осередком розвитку української мови, культури, освіти та науки.

Однак на початку 1930-х років багато діячів цього культурного розквіту були репресовані, що стало початком трагічного періоду «Розстріляного відродження».

Про епоху «Розстріляного відродження» чудово розповідає гурт МУР, створений у 2022 році, і їхній музичний альбом «Ти (Романтика)». Лідер гурту – Олександр Хоменко.

Також про драму будинку «Слово» та його мешканців розповідає фільм «Слово» House: Unfinished Novel, режисера Тараса Томенка.

Як буде нагода – обов’язково подивіться цей фільм! Це не просто мистецтво – це пам’ять про тих, хто творив, мріяв і загинув заради правди. Вони вчать нас цінувати свободу і ніколи не мовчати.

Після 15 років перебування в статусі столиці УСРР, Харків передав естафету КИЄВУ – місту, яке завжди залишалося духовним і історичним центром України.

Перенесення столиці мало як політичне, так і символічне значення. У 1930-х роках розпочалася масштабна реконструкція Києва: знесення старих будівель, прокладення нових магістралей.

Яскравим відображенням цього періоду є роман Валер’яна Підмогильного «Місто». Як тільки матимете можливість, обов’язково прочитайте його. Цей твір перенесе вас у атмосферу Києва 20-30-х років ХХ століття.

Після Другої світової війни, внаслідок масштабних руйнувань, Київ було відбудовано майже з нуля. Виникають нові архітектурні ансамблі, серед яких Хрещатик, житлові масиви та урядові будівлі. У 1960 році відкрили Київський метрополітен – перший в Україні.

Київ став інтелектуальним серцем України. Відновлюється і розвивається університет імені Шевченка, Академія наук. Працюють національні театри, музеї, філармонія, бібліотеки. Місто приваблює митців, учених, інженерів.

24 серпня 1991 року в Києві було проголошено незалежність України. З того часу Київ став офіційною столицею суверенної держави, символом боротьби за свободу, демократію та європейський вибір.

Саме на майданах Києва відбувалися важливі історичні події:

- Студентська революція на граніті (1990) – передмова до незалежності 1991 року, яка заклала традицію громадянського спротиву в Україні;
- Помаранчева революція (2004);
- Революція Гідності (2013-2014).

Сьогодні Київ – це серце незалежної України. Тут ухвалюються державні рішення, працюють Президент, Верховна Рада і уряд. Київ є центром політичного, економічного та громадського життя країни. Він став символом нескореності в умовах повномасштабної війни.

Дорогі студенти, історія українських столиць – це не лише зміна географічних центрів влади. Це відображення багатовікової боротьби нашого народу за незалежність, самобутність і гідне місце серед інших націй. Це живе нагадування:

Україна була, є і буде.

Її дух не зламати,

Її культуру не стерти,

Її столицю не забрати.

МУЛЬТІМЕДІЙНИЙ СУПРОВІД

Столиці України. Подорож крізь історію

«Київ – Мати міст руських» – говорив князь Олег

Літописи свідчать:
Київ – перша столиця.
З 882 по 1240 р. Київ
був серцем Руської
держави.

- **Цікаво:** У XI ст. Київ був одним із найбільших міст Європи – за деякими оцінками мав понад 50 тисяч мешканців!

Лише в 1917 році Київ знову став столицею УНР. І, нарешті, з 1991 року – столиця незалежної України.

- **Цікаво:** Київ у 1917 році – це місто на перехресті імперій і революцій, де народжується нова Україна. Це час надій, конфліктів і великих зрушень.

Галич – столиця Галицько-Волинського князівства 1199-1206 рр.)

Місто стало політичним, економічним і культурним центром Західної Русі. Наймогутніша твердиня на західних руських землях.

- Національний заповідник «Давній Галич»
- Івано-Франківська обл.

Львів – культурна столиця

- Заснований Данилом на честь сина Лева. 1256 р. – столиця Галицько-Волинського князівства
- з 1340 року – під владою Польщі, згодом – у складі Австро-Угорщини.
- У 1918 році – столиця ЗУНР
з 1945 – у складі Української СРСР

- *Цікаво: У листопаді 1918 року у Львові відбулося Листопадове повстання – проголошення незалежності ЗУНР.*

У 2009 році Львів
офіційно отримав
звання Культурної
столиці України

- *Історичний центр Львова занесено до списку Світової спадщини ЮНЕСКО. У місті розташована найбільша кількість пам'яток архітектури в Україні.*

Івано-Франківськ — столиця ЗУНР, 1919 р.

- У місті працювала Державна канцелярія, Державний секретаріат (уряд) та Президент Євген Петрушевич.

- Тоді тут побували такі визначні українські діячі, як Михайло Грушевський, Володимир Винниченко, Симон Петлюра, Євген Коновалець.*

Вінниця — столиця УНР

- Грудень 1918 року — вперше уряд УНР тимчасово переїхав до Вінниці.
- 2 лютого - 6 березня 1919 року — найважливіший період, коли місто стало центром політичного життя УНР.
- Травень - червень 1920 року — третій раз, коли Вінниця виконувала функції столиці.

Ясіня – столиця Гуцульської Республіки (Закарпаття)

- 8 листопада 1918 року в Ясіні проголосили Гуцульську Республіку – незалежну державу гуцулів, яка прагнула об'єднання з ЗУНР і Великою Україною.

На цьому знімку зображено членів Гуцульської Народної Ради – тимчасового уряду республіки. Фото ілюструє організаційний склад та атмосферу того часу.

Карпатська Україна Столиця – місто Хуст

- 15 березня 1939 року в будівлі народного дому в Хусті Сейм Карпатської України проголосив незалежність.
- ♦ Президентом став Августин Волошин.
- Було прийнято назву держави – Карпатська Україна, офіційною мовою визначено українську, а гербом – тризуб.

- Хоча держава існувала всього кілька днів, вона стала важливим етапом боротьби за українську незалежність.

Чигирин – перша столиця гетьманської Української держави 1648-1676 рр.

Чигирин – місто,
обране Богданом
Хмельницьким під
час Національно-
визвольної війни як
центр нової козацької
держави.

Чигирин був резиденцією гетьманів: Богдана Хмельницького, Івана Виговського, Юрія Хмельницького, Павла Тетері, Петра Дорошенка і столицею гетьманської Української держави.

Бату́рин – столиця Гетьманщини (1669-1708, 1750-1761)

У 1669 році Бату́рин став головною гетьманською резиденцією та осередком політичних лідерів Лівобережної України: Дем'яна Ігнатовича, Івана Самойловича, Івана Мазепи, Пилипа Орлика, Кирила Розумовського.

Глухів – столиця гетьманської та Лівобережної України, резиденція гетьманів (1708-1764)

- Після руйнування Батурина, столицю перенесено до Глухова.
- Тут діяла Рада старшин, Генеральна військова канцелярія.
- Звідси почалась поступова русифікація автономної Гетьманщини.

Бахчисарай – мусульманська столиця Кримського ханства (1532-1783)

- Протягом понад 250 років Бахчисарай був політичним, культурним і духовним центром мусульманського Криму

Гуляй-Поле – столиця «Вільної території» (1918-1921)

Охоплювало частину сучасних Запорізької, Донецької, Дніпропетровської областей.

Харків – столиця УРСР (1919-1934)

- Став столицею більшовицької Української Радянської Республіки.
- Центр «Розстріляного відродження» – в Харкові жили і творили багато українських письменників, репресованих у 1930-х.
- Протягом деякого часу в Харкові жили три нобелівські лауреати: біолог Ілля Мечников, економіст Саймон Кузнець, фізик Лев Ландау

Держпром (1925-1928)

Символ радянського модернізму, індустріальної могутності

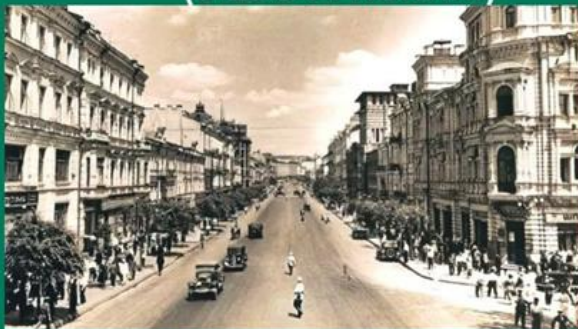
Житловий будинок «Слово»

Став трагічним символом: більшість мешканців були репресовані у 30-х роках

Київ – Знову столиця (з 1934 і понині)

- У 1934 році столицю перенесли з Харкова до Києва.
- ♦ Під час Другої світової Київ зазнав сильних руйнувань.
- З 1991 року – столиця незалежної України.

Хрещатик

Забудова Хрещатика, 1950 рік

Київський метрополітен (1960)

Науковий, культурний і духовний центр

Київ — столиця незалежної України (з 1991 року)

◆ 24 серпня 1991 року в Києві було проголошено незалежність України.

◆ З цього моменту Київ стає офіційною столицею суверенної держави.

Київ став символом боротьби за свободу, демократію

Київ сьогодні

- Місто є не лише адміністративним центром, а й втіленням сучасної української ідентичності.

- ♦ Тут працює Президент, Верховна Рада, Кабінет Міністрів, розташовані головні університети, культурні та духовні установи.

- Київ – символ нескореності в умовах повномасштабної війни.

Ці міста - це не лише минуле.

Це живе нагадування:

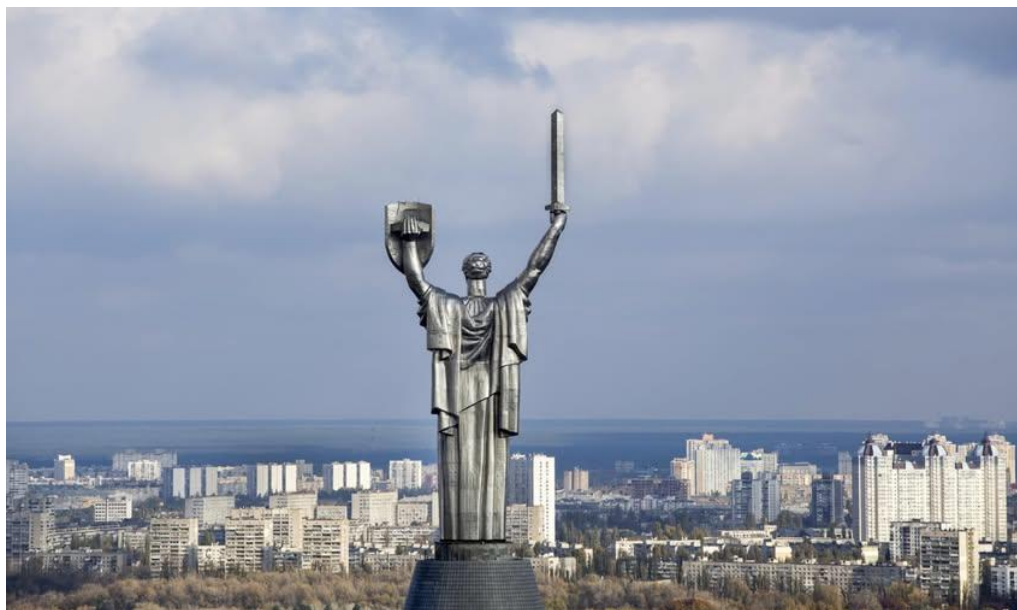
Україна була, є і буде.

Її дух не зламати,

її культуру - не стерти,

а її столицю - не забрати.

Презентацію створила
Наталя Ломейко

Мати-Батьківщина

Софійський Собор

Пам'ятник Володимиру Великому в Києві

Києво-Печерська Лавра

